

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Κριτήριο για ωριαία εξέταση

Διδακτική ενότητα : Βιβλίο 1. Κεφάλαιο 31

A. Κείμενο

I. Από το πρωτότυπο:

Τὸν δ' ἐνιαυτὸν πάντα τὸν μετὰ τὴν ναυμαχίαν καὶ τὸν ὕστερον οἱ Κορίνθιοι ὀργῇ φέροντες τὸν πρὸς Κερκυραίους πόλεμον ἐναυπηγοῦντο καὶ παρεσκευάζοντο τὰ κράτιστα νεῶν στόλον, ἔκ τε αὐτῆς Πελοποννήσου ἀγείροντες καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος ἐρέτας, μισθῶ πείθοντες. Πυνθανόμενοι δὲ οἱ Κερκυραῖοι τὴν παρασκευὴν αὐτῶν ἐφοβοῦντο καί, (ἦσαν γὰρ οὐδενὸς Ἑλλήνων ἔνσπονδοι οὐδὲ ἐσεγράψαντο ἑαυτοῖς οὔτε ἐς τὰς Ἀθηναίων σπονδὰς οὔτε ἐς τὰς Λακεδαιμονίων) ἔδοξεν αὐτοῖς ἐλθοῦσιν ὡς τοὺς Ἀθηναίους ξυμμάχους γενέσθαι καὶ ὠφελίαν τινὰ πειρᾶσθαι ἀπ' αὐτῶν εὐρίσκεσθαι.

II. Από μετάφραση: Βιβλίο 1, 32, 4.

Εμείς δηλαδή, που μέχρι τώρα δε θελήσαμε ποτέ να συμμαχήσουμε με κανένα, ερχόμαστε σήμερα να ζητήσουμε από άλλους να γίνουν σύμμαχοί μας και, επί πλέον, είμαστε απομονωμένοι στον πόλεμό μας με τους Κορινθίους, εξ αιτίας εκείνης της πολιτικής μας. Και κατέληξε να αποδεικνύεται τώρα αδυναμία και εσφαλμένη εκτίμηση των καταστάσεων εκείνο που προηγουμένως μας φαινόταν συνετή πολιτική, το να μη συμμεριζόμαστε, δηλαδή, τους κινδύνους μιας συμμαχίας με ξένους και να μην ακολουθούμε αποφάσεις άλλων.

B. Ερωτήσεις

1. Να μεταφράσετε στη νέα ελληνική το ακόλουθο απόσπασμα:

Πυνθανόμενοι δὲ οἱ Κερκυραῖοι τὴν παρασκευὴν αὐτῶν ἐφοβοῦντο καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς ἐλθοῦσιν ὡς τοὺς Ἀθηναίους ξυμμάχους γενέσθαι καὶ ὠφελίαν τινὰ πειρᾶσθαι ἀπ' αὐτῶν εὐρίσκεσθαι.

Μονάδες 6

2. Α. Να σημειώσετε τις λέξεις ή φράσεις του κειμένου που αποδίδουν τα συναισθήματα των Κορινθίων και των Κερκυραίων μετά τη ναυμαχία.

Κορίνθιοι: _____

Κερκυραίοι: _____

- Β. Να γράψετε ποια από τις δυο πόλεις αποφάσισε για τις ενέργειές της, αφού πληροφορήθηκε πρώτα τις ενέργειες του αντιπάλου της, και να εξηγήσετε γιατί.

Μονάδες 3

3. Πώς εξηγεί ο ιστορικός το φόβο που ένιωθαν οι Κερκυραίοι παρά τη νίκη τους στη ναυμαχία της Λευκίμμης; Πιστεύετε ότι ήταν εκ μέρους τους δικαιολογημένη η αναζήτηση προστασίας από μια ισχυρή συμμαχία εκείνη τη στιγμή; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 3

4. (Για το κείμενο από μετάφραση) Να γράψετε πώς κρίνουν οι Κερκυραίοι την πολιτική της «ουδετερότητας» που ακολουθούσαν μέχρι τώρα απέναντι στις άλλες ελληνικές πόλεις.

Μονάδες 2

5. α. *Οί Κερκυραίοι δὲ ἐφοβοῦντο*: Να ξαναγράψετε την πρόταση μεταφέροντας το ρήμα στον παθητικό μέλλοντα και αόριστο.
β. Να μεταφέρετε τα ονόματα του πίνακα από τον ενικό στον πληθυντικό και αντιστρόφως.

ενικός αριθμός	πληθυντικός αριθμός
<i>πόλεμον</i>	
	<i>σπονδάς</i>
<i>μισθῶ</i>	
	<i>Ἑλλήνων</i>

Μονάδες (1+1=) 2

6. Να σημειώσετε με X στο αντίστοιχο τετράγωνο το συντακτικό είδος των μετοχών και να γράψετε ποιο ρήμα ή ρηματικό τύπο του κειμένου προσδιορίζει καθεμία.

α. φέροντες τροπική
 χρονική Προσδιορίζει το ρήμα
 αιτιολογική _____
 υποθετική

β. έλθοῦσιν τελική
 χρονική Προσδιορίζει το ρήμα
 τροπική _____
 αιτιολογική

Μονάδες (1+1 =) 2

7. Να συμπληρώσετε τα κενά με λέξεις της νέας ελληνικής που παράγονται από τα ρήματα ή τους ρηματικούς τύπους της παρένθεσης.

α. Τα περισσότερα κρατικά έσοδα προέρχονται από τους έμμεσους _____ (< φέροντες).

β. Διαθέτει μεγάλη _____ (< πείθοντες) και μπορεί να επιβάλλει την άποψή του.

γ. Στο μουσείο του Ηρακλείου εκτίθενται σπάνια και μεγάλης αξίας αρχαιολογικά _____ (< εύρίσκεισθαι).

δ. Κυκλοφόρησαν ήδη τα πρώτα ηλεκτροκίνητα μοντέλα αυτοκινήτων. Είναι όμως ακόμη σε _____ (< πειράσθαι) στάδιο.

Μονάδες 2

2. Κριτήριο για ωριαία εξέταση

Διδακτική ενότητα : Βιβλίο 3. Κεφάλαια 71 - 72

A. Κείμενο

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι, ἀλλ' ἢ μιᾶ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάζοντας ὡς συνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα.

B. Ερωτήσεις

1. Να μεταφράσετε το απόσπασμα:

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι, ἀλλ' ἢ μιᾶ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην.

Μονάδες 6

2. A. Να βάλετε σε κύκλο το γράμμα της σωστής απάντησης

Ποια στάση τηρούν οι ολιγαρχικοί απέναντι στους πολιτικούς θεσμούς;

- α) Αναστέλλουν τη λειτουργία τους.
- β) Τους σέβονται.
- γ) Στην πραγματικότητα τους περιφρονούν.
- δ) Δεν τους απασχολεί το ζήτημα.

- B. Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

Μονάδες 4

2. ὅσους ἔπεισαν. Πῶς κατόρθωσαν οι πρέσβεις των ολιγαρχικῶν να πείσουν τους δημοκρατικούς φυγάδες;

Μονάδες 4

3. Να συμπληρώσετε τους ρηματικούς τύπους που ζητούνται στον παρακάτω πίνακα.

οριστική	υποτακτ.	ευκτική	προστακτ.	απαρμφ.	μετοχή
εἶπον					
ἤνάγκασαν					
πέμπουσιν					
		εἶη			

Μονάδες 2

4. Να συμπληρώσετε τα κενά των προτάσεων, ώστε να ολοκληρώνεται η συντακτική αναγνώριση των λέξεων που δίνονται:

α. δέχεσθαι: είναι _____ στο _____

β. μιᾶ: είναι _____ στο _____

γ. τοῦτο: είναι _____ στο _____

δ. πολέμιον: είναι: _____ στο _____

Μονάδες 2

5. ἡγοῦμαι: α) Να γράψετε δύο διαφορετικές σημασίες του ρήματος στην αρχαία γλώσσα.

β) Να χρησιμοποιήσετε το ρήμα ως σύνθετο σε δυο σύντομα παραδείγματα στη νέα ελληνική και να δηλώσετε τη σημασία του.

Μονάδες 2

3. Κριτήριο για ωριαία εξέταση

Διδακτική ενότητα : Βιβλίο 7. Κεφάλαιο 77, 3-4.

A. Κείμενο

Ἄνθ' ὧν ἡ μὲν ἐλπίς ὅμως θρασεῖα τοῦ μέλλοντος, αἱ δὲ ξυμφοραὶ οὐ κατ' ἀξίαν δὴ φοβοῦσιν. Τάχα δὲ ἂν καὶ λωφήσειαν ἱκανὰ γὰρ τοῖς τε πολεμίοις ἠτύχηται, καὶ εἴ τω θεῶν ἐπίφθονοι ἐστρατεύσαμεν, ἀποχρώντως ἤδη τετιμωρήμεθα. Ἦλθον γάρ που καὶ ἄλλοι τινὲς ἤδη ἐφ' ἑτέρους, καὶ ἀνθρώπεια δράσαντες ἀνεκτὰ ἔπαθον. Καὶ ἡμᾶς εἰκὸς νῦν τά τε ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐλπίζειν ἠπιώτερα ἔξειν (οἴκτου γὰρ ἀπ' αὐτῶν ἀξιώτεροι ἤδη ἐσμὲν ἢ φθόνου), καὶ ὁρῶντες ὑμᾶς αὐτοὺς οἷοι ὀπλῖται ἅμα καὶ ὅσοι ξυντεταγμένοι χωρεῖτε μὴ καταπέπληχθε ἄγαν, λογίζεσθε δὲ ὅτι αὐτοὶ τε πόλις εὐθύς ἐστε ὅποι ἂν καθέξησθε καὶ ἄλλη οὐδεμία ὑμᾶς τῶν ἐν Σικελίᾳ οὔτ' ἂν ἐπιόντας δέξαιτο ῥαδίως οὔτ' ἂν ἰδρυθέντας που ἐξαναστήσειεν.

B. Ερωτήσεις

1. Να μεταφράσετε το ακόλουθο απόσπασμα:

Τάχα δὲ ἂν καὶ λωφήσειαν ἱκανὰ γὰρ τοῖς τε πολεμίοις ἠτύχηται, καὶ εἴ τω θεῶν ἐπίφθονοι ἐστρατεύσαμεν, ἀποχρώντως ἤδη τετιμωρήμεθα. Ἦλθον γάρ που καὶ ἄλλοι τινὲς ἤδη ἐφ' ἑτέρους, καὶ ἀνθρώπεια δράσαντες ἀνεκτὰ ἔπαθον.

Μονάδες 6

2. Ο Νικίας, μετά από μια σειρά σκέψεων, εκφράζει την πεποίθησή του ότι οι θεοί θα δειχθούν ευμενέστεροι τώρα προς τους Αθηναίους. Να εντοπίσετε και να γράψετε τις φράσεις του κειμένου στις οποίες στηρίζει την άποψή του.

Μονάδες 3

3. οὐ κατ' ἀξίαν δὴ φοβοῦσιν: Ο Νικίας παροτρύνει τους στρατιώτες να μην πανικοβληθούν διατυπώνοντας την άποψη ότι παρά τις συμφορές το στράτευμα εξακολουθεί ακόμη να είναι αξιόμαχο. Ποια συγκεκριμένα επιχειρήματα στηρίζουν, σύμφωνα με το κείμενο, το κατ' ἀξίαν;

Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες ως προς το περιεχόμενό τους σε σχέση με το κείμενο σημειώνοντας Χ στο αντίστοιχο τετράγωνο:

	Σ	Λ
• ο αθηναϊκός στρατός είναι σε θέση να καταλάβει οποιαδήποτε πόλη της Σικελίας	☐	☐
• αριθμητικά και ποιοτικά ο αθηναϊκός στρατός αποτελεί ακόμη υπολογίσιμη δύναμη	☐	☐
• ο αθηναϊκός στρατός έχει πολλά περιθώρια στρατηγικών ελιγμών ακόμη	☐	☐
• οι σικελικές πόλεις δεν είναι εύκολο ούτε να δεχτούν τους Αθηναίους, ούτε να τους απομακρύνουν, αν αυτοί θελήσουν κάπου να εγκατασταθούν	☐	☐

Μονάδες 3

4. Ποια είναι η άποψη του Θουκυδίδη σχετικά με το ρόλο των θεών και της τύχης στις ιστορικές εξελίξεις (ερώτηση από την εισαγωγή);

Μονάδες 2

5. α. Να συμπληρώσετε τους τύπους των παραθετικών στον πίνακα που ακολουθεί.

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
θρασεΐα		
ῥαδίως		

- β. Να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα:

Οριστική	Υποτακτική	Ενκτική	Προστακτική	Απαρέμφατο

ἦλθον				
-------	--	--	--	--

Μονάδες 2

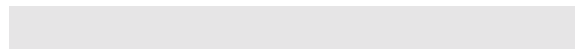
6. εἶ τῶ θεῶν ἐπίφθονοι ἐστρατεύσαμεν. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τους ὀρους τῆς πρότασης.

Μονάδες 2

7. Να συνδέσετε τις λέξεις του κειμένου στη στήλη Α με τις ετυμολογικά συγγενείς τους τῆς νέας ἐλληνικῆς στη στήλη Β.

A	B
ξυμφοραί ▶	κατιούσα
ἀνεκτά ▶	πεῖσμα
καταπέπληχθε ▶	εμπάθεια
ἐπιόντας ▶	συμφέροντα
ἔπαθον ▶	πληκτικός
	ανοχή

Μονάδες 2

1. Κριτήριο για ολιγόλεπτη εξέταση (15')

A. Κείμενο: Βιβλίο 1. Κεφάλαιο 25, 1-2

Γνόντες δὲ οἱ Ἐπιδάμνιοι οὐδεμίαν σφίσιν ἀπὸ Κερκύρας τιμωρίαν οὕσαν ἐν ἀπόρῳ εἶχοντο θέσθαι τὸ παρόν, καὶ πέμψαντες ἐς Δελφοὺς τὸν θεὸν ἐπήροντο εἰ παραδοῖεν Κορινθίοις τὴν πόλιν ὡς οἰκισταῖς καὶ τιμωρίαν τινὰ πειρῶντ' ἀπ' αὐτῶν ποιεῖσθαι. Ὁ δ' αὐτοῖς ἀνεῖλε παραδοῦναι καὶ ἡγεμόνας ποιεῖσθαι. Ἐλθόντες δὲ οἱ Ἐπιδάμνιοι ἐς τὴν Κόρινθον κατὰ τὸ μαντεῖον παρέδωσαν τὴν ἀποικίαν, τὸν τε οἰκιστὴν ἀποδεικνύντες σφῶν ἐκ Κορίνθου ὄντα καὶ τὸ χρηστήριον δηλοῦντες, ἐδέοντό τε μὴ σφᾶς περιορᾶν φθειρομένους ἀλλ' ἐπαμῦναι.

B. Ερωτήσεις:

1. Να μεταφράσετε το απόσπασμα:

Ἐλθόντες δὲ οἱ Ἐπιδάμνιοι ἐς τὴν Κόρινθον κατὰ τὸ μαντεῖον παρέδωσαν τὴν ἀποικίαν...

Μονάδες 6

2. Γιατί οι Κορίνθιοι θεωρούσαν και δική τους αποικία την Επίδαμνο;

A. Να σημειώσετε με X τη σωστή απάντηση σε κάθε πρόταση.

- Επειδή οι ίδιοι οι Επιδάμνιοι τους παρέδωσαν την πόλη.
 Γιατί ήθελαν να διεκδικήσουν την πόλη από τους Κερκυραίους.
 Γιατί οι περισσότεροι άποικοι της Επίδαμνου ήταν Κορίνθιοι.
 Επειδή και ο ιδρυτής της αποικίας της Επίδαμνου ήταν Κορίνθιος.

B. Να αιτιολογήσετε την επιλογή σας.

Μονάδες (A=2, B=6) 8

3. ἡγεμόνας: Να γράψετε την ονομαστική και δοτική του ονόματος σε ενικό και πληθυντικό.

Μονάδες 2

4. Να γράψετε τα αντικείμενα των ρημάτων ἐπήροντο και παρέδωσαν.

Μονάδες 2

5. ἀπόρῳ > ἄπορος: Να σχηματίσετε με τη λέξη μια πρόταση στη νέα ελληνική και να γράψετε αν (η λέξη ἄπορος) έχει την ίδια σημασία με αυτή που έχει και στο αρχαίο κείμενο.

Μονάδες 2

2. Κριτήριο για ολιγόλεπτη εξέταση (15')

A. Κείμενο: Βιβλίο 1. Κεφάλαιο 25, 1-2

Γνόντες δὲ οἱ Ἐπιδάμνιοι οὐδεμίαν σφίσιν ἀπὸ Κερκύρας τιμωρίαν οὖσαν ἐν ἀπόρῳ εἶχοντο θέσθαι τὸ παρόν, καὶ πέμψαντες ἐς Δελφοὺς τὸν θεὸν ἐπήροντο εἰ παραδοῖεν Κορινθίους τὴν πόλιν ὡς οἰκισταῖς καὶ τιμωρίαν τινὰ πειρῶντ' ἀπ' αὐτῶν ποιεῖσθαι. Ὁ δ' αὐτοῖς ἀνείλε παραδοῦναι καὶ ἡγεμόνας ποιεῖσθαι. Ἐλθόντες δὲ οἱ Ἐπιδάμνιοι ἐς τὴν Κόρινθον κατὰ τὸ μαντεῖον παρέδωσαν τὴν ἀποικίαν, τὸν τε οἰκιστὴν ἀποδεικνύντες σφῶν ἐκ Κορίνθου ὄντα καὶ τὸ χρηστήριον δηλοῦντες, ἐδέοντό τε μὴ σφᾶς περιορᾶν φθειρομένους ἀλλ' ἐπαμῦναι.

B. Ερωτήσεις:

1. Να μεταφράσετε το απόσπασμα:

... καὶ πέμψαντες (οἱ Ἐπιδάμνιοι) ἐς Δελφοὺς τὸν θεὸν ἐπήροντο εἰ παραδοῖεν Κορινθίους τὴν πόλιν ὡς οἰκισταῖς...

Μονάδες 6

2. Τι ἀνάγκασε τοὺς Ἐπιδάμνιους νὰ παραδώσουν τὴν πόλιν τοὺς στὴν Κόρινθο; Νὰ ἀπαντήσετε ἀναλυτικά.

Μονάδες 8

3. A. Νὰ σημειώσετε με X τὰ γραμματικά χαρακτηριστικά που ἀντιστοιχοῦν στὸ ρῆμα.

εἶχοντο ▶

- οριστική αορίστου
- υποτακτική ενεστώτα
- οριστική ενεστώτα
- οριστική παρατατικού
- οριστική αορίστου β'

- B. Νὰ γράψετε τὸν ἴδιο τύπο τοῦ ρήματος στὸν ἐνικό αριθμό.

Μονάδες 2

4. *εἰ παραδοῖεν Κορινθίοις τὴν πόλιν*: Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς την πρόταση και να γράψετε ποια είναι η συντακτική της θέση.

Μονάδες 2

5. *τιμωρίαν*: Να σχηματίσετε με τη λέξη μια πρόταση στη νέα ελληνική και να γράψετε αν έχει την ίδια σημασία με αυτή που έχει και στο αρχαίο κείμενο.

Μονάδες 2

3. Κριτήριο για ολιγόλεπτη εξέταση (15')

A. Κείμενο: Βιβλίο 3, κεφάλαια 72 - 73

Ἐν δὲ τούτῳ ... ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι. (Δίνεται το κείμενο, στ. 13).

Ερωτήσεις

1. *ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ*: Πότε και πώς εκδηλώθηκε η επίθεση και ποια πλεονεκτήματα πρόσφερε στους ολιγαρχικούς η επιλογή αυτή;

Μονάδες 10

2. α) Ποιες θέσεις κατέλαβαν οι αντίπαλοι;

β) Πού αναζήτησαν συμμάχους και τι κατόρθωσαν τελικά;

Μονάδες 10

4. Κριτήριο για ολιγόλεπτη εξέταση (15')

A. Κείμενο: Βιβλίο 7, κεφάλαια 84, 2-4

Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἠπεύγοντο πρὸς τὸν Ἀσσίναρον ποταμόν, ... ἐν σφίσιν αὐτοῖς ταρασσομένους.

B. Ερωτήσεις

1. Με βάση το κείμενό σας, να γράψετε τους λόγους για τους οποίους οι Αθηναῖοι βιάζονται να φθάσουν στον Ασσίναρο ποταμό.

Μονάδες 10

2. α. *κόσμῳ*: Να γράψετε τη σημασία που έχει η λέξη στο κείμενο και μία από τις σημασίες της στα νέα ελληνικά.

β. Να γράψετε τα υποκείμενα των παρακάτω ρηματικών τύπων του κειμένου: *ἐσπίπτουσιν, ἐποίουν, διεφθείροντο, ἔβαλλον, πίνοντας.*

Μονάδες 10